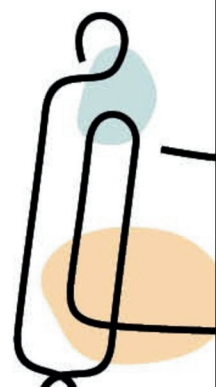
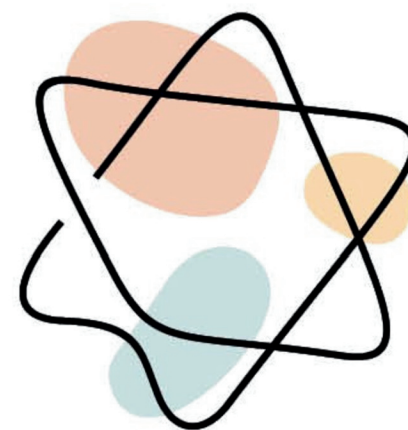
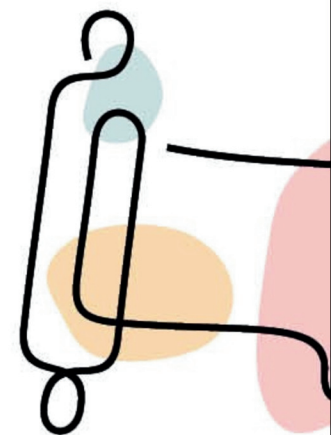
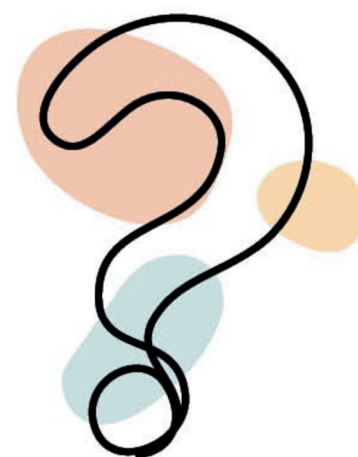

שבת מנוחה

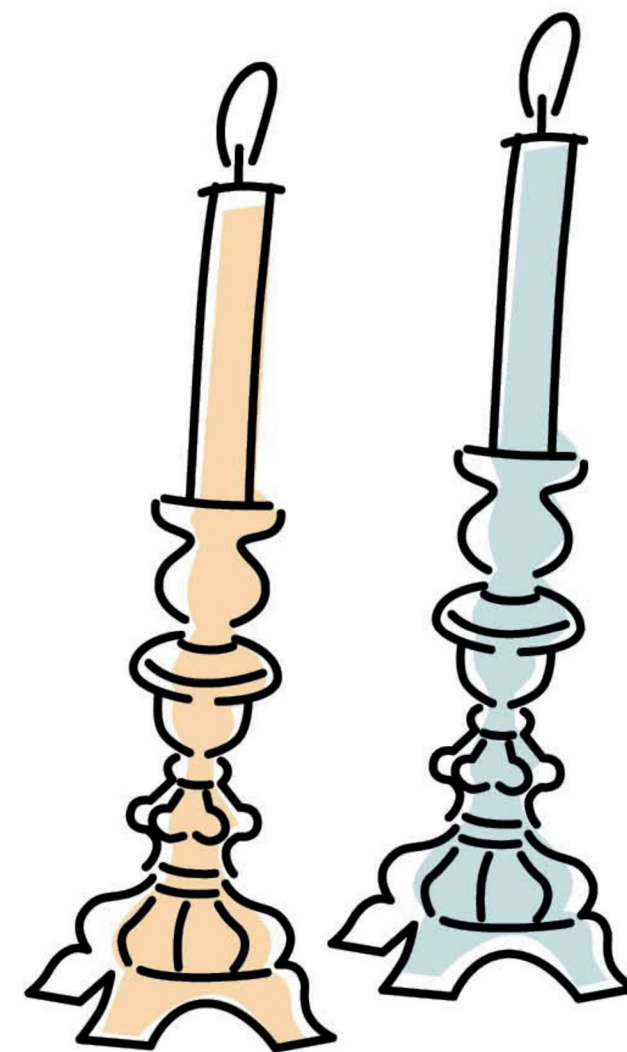

OLAMI MENTORSHIP

שבת
לכל קהילה

מה עושים היום?

בשיעור היום נעסוק במצוות השבת, נאתגר את עצמנו
בשאלות ונלמד על הרלוונטיות של השבת גם כיום,
3334 שנים אחרי שנתנה התורה בהר סיני.
לימוד מהנה ומועיל!

מוכנים למשחק אסוציאציות?

מה אומרת לך המילה 'שבת'?

Shabbat Shalom

מתנה טובה

אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, ואני מבקש לתנה לישראל - לך והודיעם (שבת, י, ב)

מעמיקים יחד

חכמים לומדים מציטטה זו כי הנותן מתנה לחברו צריך שיודיעו. מדוע לדעתכם זה חשוב כל כך לעדכן את מקבל המתנה אודות המתנה שקיבל?

מדברים על זה

מדוע שבת היא 'מתנה'?

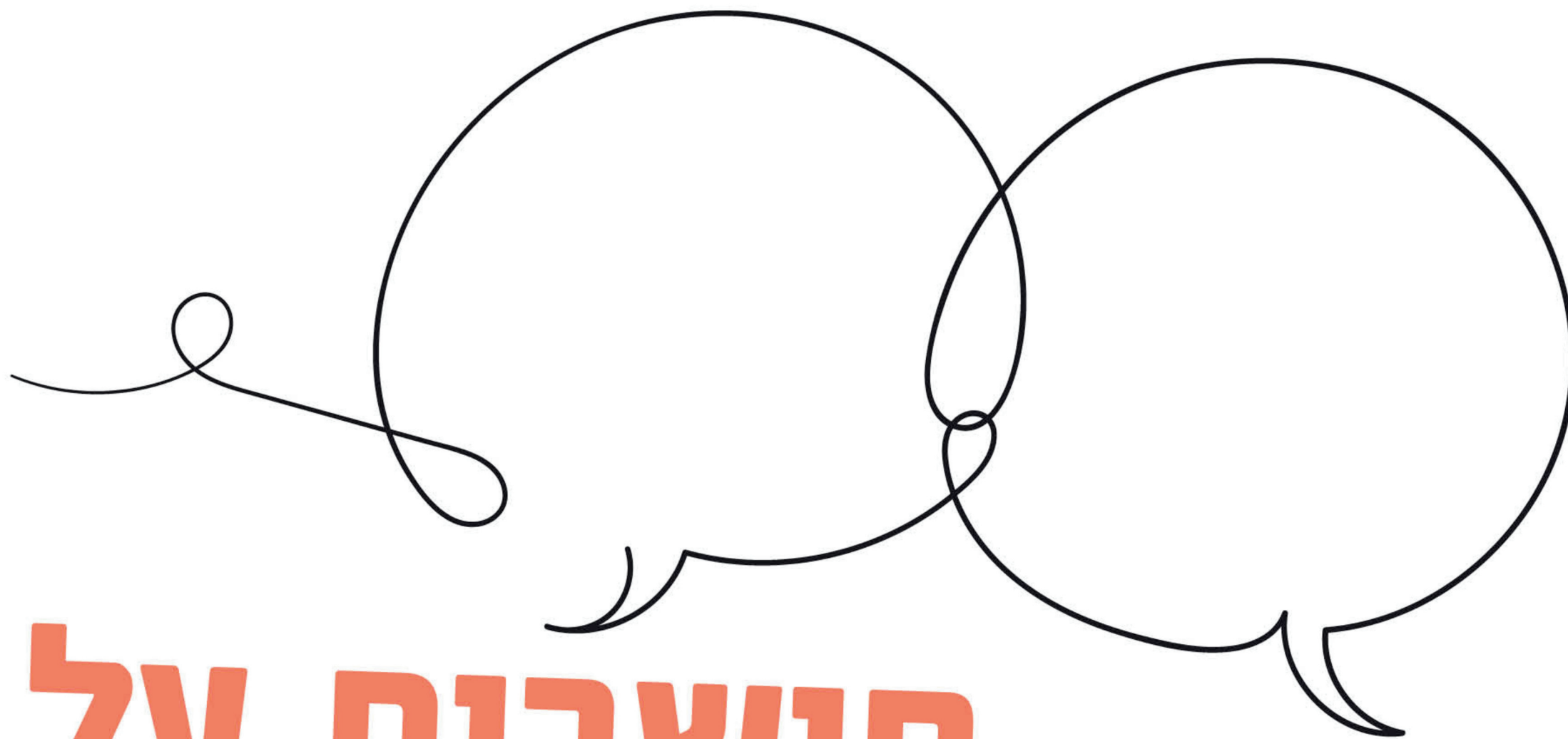

למה דווקא שבת?

כַּמָּה מִתְּנֹת טוֹבוֹת נָתַן הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְתוֹרָה וְכָל הַמִּצְוֹת.

(לכן יש להבין מדוע ניתן דגש מיוחד על שבת כ'מתנה טובה' שיש להודיע עליה לבני ישראל)

אֲכֵן בְּאַמַּת הַשַּׁבָּת הוּא כּוֹלֵל הַכֹּל. וְהוּא הַשְּׂרֵשׁ שֶׁל כָּל הַמִּתְּנֹת טוֹבוֹת. וְהַשְּׂרֵשׁ נִקְרָא בֵּית גְּנֻזֵי שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (שפת אמת, כי תשא, תר"מ).

חושבים על זה יחד

בשבת קודש אסור לעשות 'מלאכה'.

מהי ההגדרה של 'מלאכה'?

שימו לב שאין איסור על פעולה מאומצת, אך
אסור - לדוגמה - להדליק את האור

יש לי מושג

המשכן (או בשמו הנפוץ הנוסף: "אוהל מועד"), הוא מעין אוהל, שהקימו בני ישראל בציווי ה' בעת ששהו במדבר סיני. אוהל זה שימש את בני ישראל לאורך כל תקופת המדבר, וכן לאחר כניסתם לארץ ישראל, להקרבת קרבנות ולמצוות נוספות, וכן לשם היוועדות ה' עם משה, והשראת שכינתו בקרב עם ישראל.

שנים רבות שכן אוהל מועד, ומשכן האבן שהחליף אותו, בשילה. המקדש שבנה שלמה המלך בירושלים נבנה כתחליף קבע למשכן, ועל אף הבדלים מסוימים בגודל ובמבנה הפנימי, קיימים קווי דמיון רבים בין השניים.

שבת ומלאכת המשכן

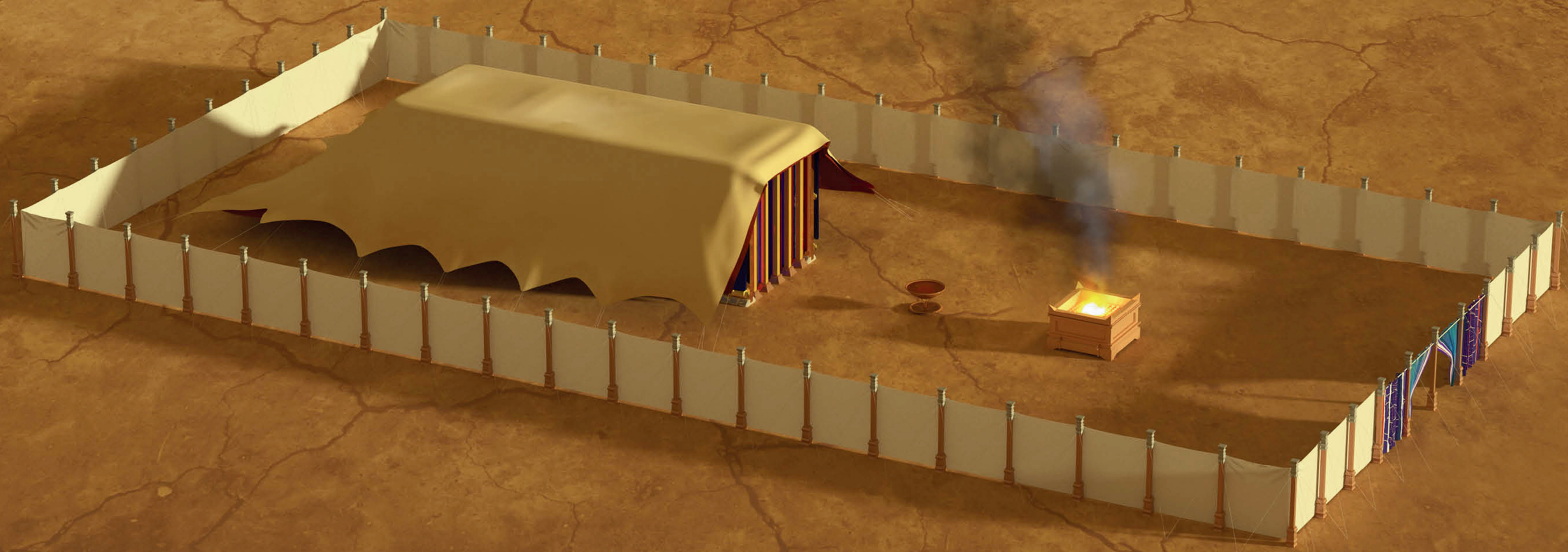
וַיְקַהֵל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָּכֶם קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן לַיהוָה כָּל הָעֲשֵׂה בּוֹ מְלָאכָה יוֹמָת...

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל כָּל עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר... קָחוּ מֵאִתְּכֶם תְּרוּמָה לַיהוָה כָּל נְדִיב לְבוֹ יְבִיֵּאֶה אֶת תְּרוּמַת ה'... וְכָל חַכְמֵי יִבְּכֶם יָבֹאוּ וַיַּעֲשׂוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' (ספר שמות, פרק ל"ה, פסוקים א'-ה', פסוק י')

אִין חִיבִין אֶלְא עַל מְלָאכָה שְׁכִיּוּצָא בָּהּ הִיְתָה בַּמִּשְׁכָּן (שבת, מט, ב)

פְּרַשְׁת שַׁבַּת נְסִמְכָה לְפָרַשְׁת מְלָאכָת הַמִּשְׁכָּן לְלַמַּד הַיְמָנָה (רש"י)

נקודה למחשבה | מה הקשר בין שבת לבין המשכן?

ארבעים חסר אחת אבות מלאכות

6 מלאכות שנעשו לצורך בניין בית

1. הבונה.
2. והסותר.
3. המכבה.
4. והמבעיר.
5. המכה בפטיש.
6. המוציא מרשות לרשות.

9 מלאכות שנעשו לצורך כתיבה על קלף:

1. הצד צבי.
2. השוחטו.
3. והמפשיטו.
4. והמעבד.
5. והמוחקו.
6. המשרטטו.
7. והמחתכו.
8. הכותב שתי אותיות.
9. והמוחק על מנת לכתוב שתי אותיות.

13 מלאכות הנעשות לצורך הכנת בגד:

1. הגוזז את הצמה.
2. המלבנו.
3. והמנפצו.
4. והצובעו.
5. והטווה.
6. והמיסך.
7. והעושה שתי בתי נירין.
8. והאורג שני חוטין.
9. והפוצע שני חוטין.
10. הקושר.
11. והמתיר.
12. והתופר שתי תפירות.
13. הקורע על מנת לתפור שתי תפירות.

11 מלאכות הנעשות לצורך אפיית לחם

1. הזורע.
2. והחורש.
3. והקוצר.
4. והמעמר.
5. הדש.
6. והזורה.
7. הבורה.
8. הטוחן.
9. והמרקד.
10. והלש.
11. והאופה.

עולם של יצירה

אָמַר מֵעַתָּה, שֶׁהַמַּלְאָכוֹת הַדְּרוֹשׁוֹת לְשֵׁם
בְּצוּעַ הַבְּנִיָּה הַזֹּאת (בניית המשכן) מֵהוֹיֹת
אֶת מִשְׁגַּ הַמַּלְאָכָה הָאֲסוּרָה בַּשַּׁבָּת.

בְּנֵית הַמִּשְׁכָּן הִיא הָאֲתָגָר הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר
לְכַשֵּׁר עֲשִׂיתוֹ שֶׁל הָאָדָם בְּתַחוּם תְּבוּנַת
הַכִּפִּיִּים. אִם לֹא מִבְּחִינַת הָאֲמֵנוּת הַיְיָ
בְּוִדְאֵי מִבְּחִינַת הַחֲזוֹן וְהַתְּכִלִּית הַגְּלוּמָה
בַּמִּשְׁכָּן: "וַעֲשׂוּ לִי מִקֹּדֶשׁ וְשִׁכְנֹתַי
בְּתוֹכְכֶם".

שְׁלֵטוֹנוֹ שֶׁל הָאָדָם עַל הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי
הֵבֵא לְיָדֵי בְטוּי בַּהֲפָקָתָם בְּיִצְוֹרָם
וּבְעִבּוּדָם הַיְצָרְנִי שֶׁל הַחוּמָרִים מֵגִיעַ
בַּמִּקְדָּשׁ אֶל יַעֲוִדוֹ הַנֶּעֱלָה בְּיוֹתֵר. הָאָדָם

מִשְׁעַבְדֵּד לְעַצְמוֹ אֶת הָעוֹלָם כְּדִי לְשַׁעֲבֵד
אֶת עַצְמוֹ וְאֶת עוֹלָמוֹ לְבוֹרָא-עוֹלָם,
וְכִדִּי לַהֲפֹךְ אֶת עוֹלָמוֹ לְמָקוֹם שְׂבִתָּה
שֶׁל מַלְכוּת שָׁמַיִם, לְמִקְדָּשׁ שָׂבוּ יוֹשְׁבֵי
כְבוֹד ה' עָלֵי אֲדָמוֹת. בְּנֵית הַמִּקְדָּשׁ
הַיְיָ הִי קִדְוֶשׁ פּוֹעֵלוֹ שֶׁל הָאָדָם, וְהַכְּתוּב
מְצַיֵּן אוֹתָהּ כְּאֶחָד כָּל הַמַּלְאָכוֹת
הַיְצָרְנִיּוֹת הַשּׁוֹנוֹת שֶׁל הָאָדָם, וְהֵן
מֵהוֹיֹת עַל יְדֵי הַשְּׂבִיטָה מִמַּלְאָכָה אֶת
סְעִיפֵי הַמַּסְּכָת שֶׁל קִבְלַת עַל מַלְכוּת
שָׁמַיִם שֶׁעָלֶיהָ אָנוּ מְצוּיִים בַּשַּׁבָּת. כָּל
עֲשִׂיָּה יְצָרְנִית שֶׁמַּלְאָכָת הַמִּשְׁכָּן נִזְקָקָה
לָהּ הוֹפְכָת בְּכַךְ לְ**אָב מַלְאָכָה**.
(הרב שמשון רפאל הירש, פרשת ויקהל)

יש לי מושג

אב מלאכה: 39
המלאכות החשובות
שהיו במשכן נקראות
"אבות מלאכות",
בהיותן היסוד והמקור
לכל שאר המלאכות
הנגזרות מהן, אשר
נקראות "תולדות".
לדוגמה: אפיה (בישול)
היא אב מלאכה.
תולדות האב הן התכת
מתכות, המסת שווה
וכדומה.
אין הבדל מבחינת
חומרת האיסור בין אב
לתולדה.

אל תיצור!

אסורי השבת אינם נקבעים על פי המאמץ הגלום בהם או הקשי המבטל את מנוחת השבת, כי אם על בסיס היצירה והחדוש שנובע כתוצאה מהמלאכה. כח העשייה ויכולות-השנוי נאסרו בשבת. מתוך שעבוד והתבטלות למי שאמר והיה העולם (נקודה למחשבה, מה אסור בשבת?)

יש לי מושג

מלאכת המוציא מרשות לרשות היא אחת מל"ט המלאכות האסורות בשבת, משמעותה - הוצאת חפץ או משא מרשות היחיד לרשות הרבים או להפך, או העברתו ד' אמות (כ- 180 ס"מ) בתוך רשות הרבים. הוצאה מרשות היחיד לרשות הרבים היא **אב מלאכה**. העברת ד' אמות ברשות הרבים והכנסה מרשות הרבים לרשות היחיד הם **תולדה**, וכן זריקה או הושטה של חפץ. מלאכה זו היא המלאכה היחידה מבין ל"ט המלאכות שאין בה פעולה יוצרת ממשית, אלא רק העברה של חפץ ממקום למקום.

חושבים על זה יחד

* מדוע הנביא ירמיהו מדבר על איסור נשיאת המשאות בנפרד משאר המלאכות האסורות בשבת?

* האם מלאכת 'הוצאה מרשות לרשות' מתאימה להגדרה שלמדנו עד כה?

הוצאה מרשות לרשות

כֹּה אָמַר ה' הַשְּׁמְרוּ בְּנִפְשׁוֹתֵיכֶם וְאַל תִּשְׂאוּ מִשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְהֵבֵאתֶם בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַם: **וְלֹא תוֹצִיאוּ מִשָּׂא מִבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְכָל מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ וְקִדַּשְׁתֶּם אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת אֲבוֹתֵיכֶם: וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא הִטּוּ אֶת אָזְנָם... וְהָיָה אִם שָׁמַעַ תִּשְׁמַעוּן אֵלַי נָא אֲנִי ה' לְבַלְתִּי הֵבִיא מִשָּׂא בְּשַׁעֲרֵי הָעִיר הַזֹּאת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְלִקְדַּשׁ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְבַלְתִּי עֲשׂוֹת בּוֹ כָּל מְלָאכָה...**

וְאִם לֹא תִשְׁמַעוּ אֵלַי לִקְדַּשׁ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת **וּלְבַלְתִּי שְׂאֵת מִשָּׂא** וּבֹא בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְהִצַּתִּי אִשׁ בְּשַׁעֲרֵיהָ וְאָכְלָה אֶרְמְנוֹת יְרוּשָׁלַם וְלֹא תִכְבְּהוּ: (ירמיהו, יז, כא - כז)

בטבע ובחברה

אם נבִקֵּשׁ אֶת הַמְשָׁג הַכּוֹלֵל אֶת כָּל שְׂאֵר הַמְּלָאכּוֹת, הֲרִי כֵּלָן מְצִינּוֹת אֶת הַמַּעֲמָד הַשְּׁלִיט שֶׁל הָאָדָם כְּלַפֵּי הַדְּבָרִים **שֶׁבְּעוֹלָם הַגַּשְׁמִי**. וְאֵלּוּ עֲנִיָן הַהוֹצָאָה הוּא אֶךְ וְרַק **בְּתַחוּם הַחֲבֵרָתִי**.

דוֹמָה שְׂאִין לְתֹאֵר אֶת מְלֵא חַיֵּי הַמְּדִינָה תֹאֵוֹר שְׁלָם יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר זֶה: יַחַס הַיְחִיד לְכָלֵל הַחֲבֵרָה, יַחַס כְּלָל הַחֲבֵרָה אֶל הַיְחִיד - כְּלוּמַר תְּרוּמַת הַיְחִיד לְטוֹבַת הַכָּלָל וְתְרוּמַת הַכָּלָל לְטוֹבַת הַיְחִיד - וּלְבִטּוֹף קָדוּם עֲנִיָּי הַחֲבֵרָה בְּתַחוּם הַחֲבֵרָה.

הֲרִי אֵלֶּה יַחְסִים הַבָּאִים לִיְדֵי בְטוּי בְטוּי קוֹלֵעַ בְּהוֹצָאָה וּבְהַכְנָסָה מְרֻשּׁוֹת הָרַבִּים לְרֻשּׁוֹת הַיְחִיד וּמְרֻשּׁוֹת הַיְחִיד לְרֻשּׁוֹת הָרַבִּים וּבְהַעֲבָרָה ד' אֲמוֹת בְּרֻשּׁוֹת הָרַבִּים. לְפִיכָף, אִם אֲסוּר שְׂאֵר מְלָאכּוֹת מְשַׁעֲבָד אֶת הָאָדָם לֵה' בְּמַעֲמָדוֹ בְּעוֹלָם הַגַּשְׁמִי הֲרִי נִרְאֶה שְׂאֲסוּר הוֹצָאָה מִבֵּטָא אֶת שְׁעֵבּוֹדוֹ שֶׁל הָאָדָם לֵה' בְּמַעֲמָדוֹ בְּעוֹלָם הַחֲבֵרָתִי. הָרֹאשׁוֹן הוּא הַשְּׁתַּעֲבָדוֹת לֵה' בְּטֵבַע וְהַשֵּׁנִי הוּא הַשְּׁתַּעֲבָדוֹת בְּהִיסְטוֹרְיָה; (הֵרֵב הִירֵשׁ, הַמְּשַׁר).

קידוש ליל שבת

(וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר) יום הששני. וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם. וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכָל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכָל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת. סִבְרֵי מְרַנֵּן וְרַבָּנֵן וְרַבּוֹתֵי - בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרָא פְּרִי הַגָּפֶן. בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְרָצָה בְּנוֹ וְשַׁבַּת קִדְּשׁוֹ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַנְּחִילָנוּ **זְכוֹר לַמַּעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית***. כִּי הוּא יוֹם תְּחִלָּה לְמִקְרָאֵי קִדְּשׁ **זְכוֹר לַיְצִיאַת מִצְרַיִם*** כִּי בְנוֹ בְּחֵרֶת וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מְכָל הָעַמִּים וְשַׁבַּת קִדְּשָׁךְ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַנְּחַלְתָּנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה ה' מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

יש לי מושג

קידוש ליל שבת

מצוות הקידוש היא אזכור קדושת היום (שבת או חג). הקידוש נעשה על ידי ברכה מיוחדת הנאמרת לרוב על גביע יין (או מיץ ענבים).

זְכוֹר לַיְצִיאַת מִצְרַיִם
יציאַת מִצְרַיִם היא עֲבֻדָּה הַמְּעִידָה עַל רְבוּנוֹת הַבוֹרָא בְּחַיֵּי הַמְּדִינּוֹת, וְדָבָר זֶה בָּא לְיַדֵּי בְטוּי בְּאִסּוּר הוֹצָאָה.

זְכוֹר לַמַּעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית
בְּרֵיאַת הָעוֹלָם היא הָעֲבֻדָּה הַמְּעִידָה עַל רְבוּנוֹת הַבוֹרָא בְּטֻבַע וְדָבָר זֶה בָּא לְיַדֵּי בְטוּי בְּכָל שְׂאֵר הַמְּלָאכּוֹת.

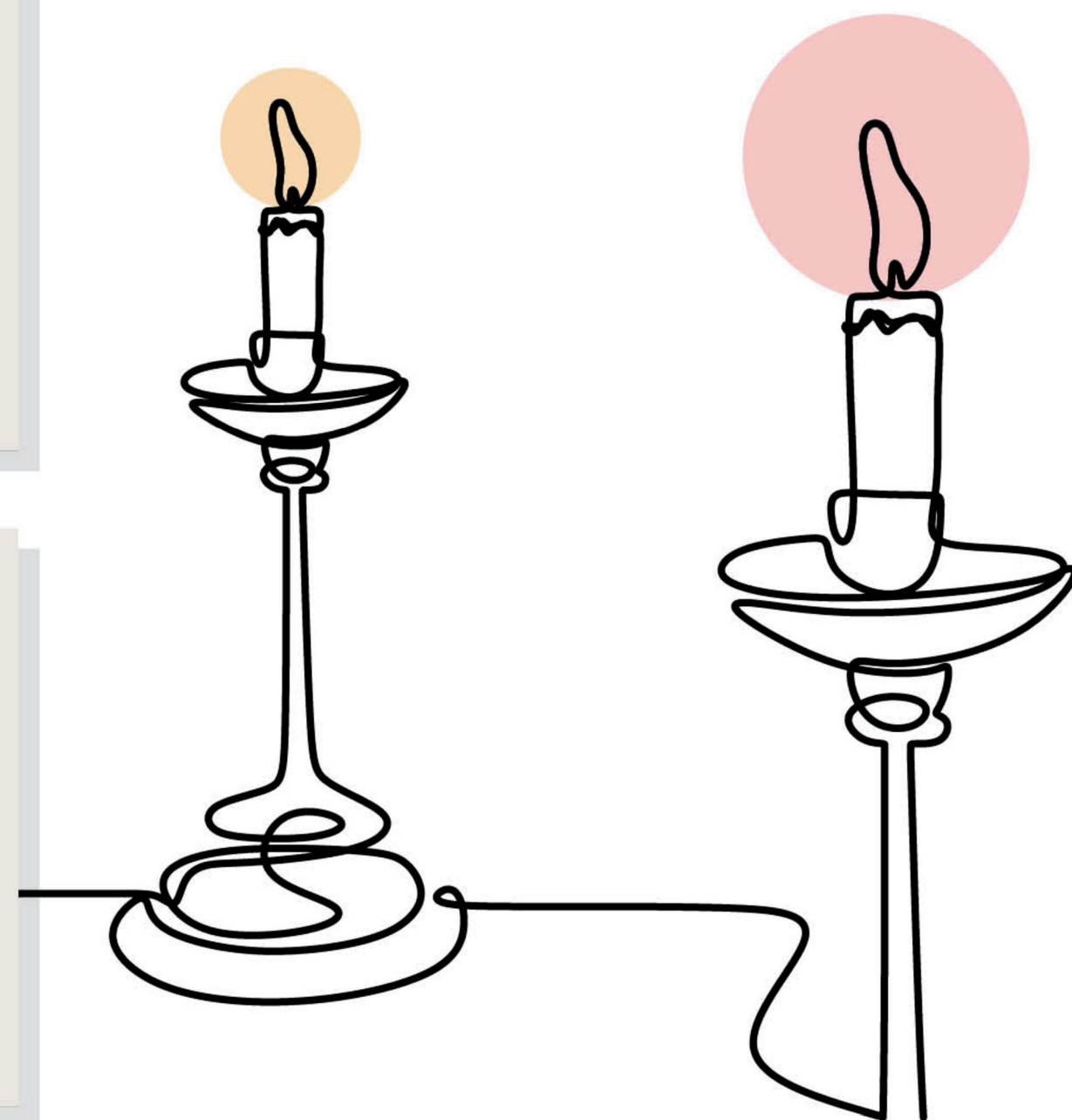
אסיכנא...

פעם בשבוע אנו עוצרים
וזוכרים כי הכח שלנו
מגיע מאלוקים, סיבת
הסיבות.

השבת היא מתנה
הנחשבת שורש לכל
המתנות הטובות

השבת היא 'אות' ועדות,
בה טמון סוד החיבור בין
בני ישראל לאלוקים.

בשבת אנו עוצרים
ממלאכות של יצירה,
הן מיצירות גשמיות והן
מיצירות חברתיות.

שבת היום... שני סיפורים מעוררי השראה

חושבים יחד

כיצד אדם יכול לקבל
החלטות דומות לאלה
שקבלו גיבורי הסיפורים?
מה זה מלמד אותנו על בני
אדם, על כוחות פנימיים, על
עקרונות ועוד?

1

לראות בעיניים:
מה ביל גייטס
לא יכול לקנות?
קישור

2

"שלום סיון, שמי נחמה שפילמן, מנהלת החינוך החברתי בקיבוץ טירת צבי. נראה לי חשוב לפרסם את הסיפור הבא:

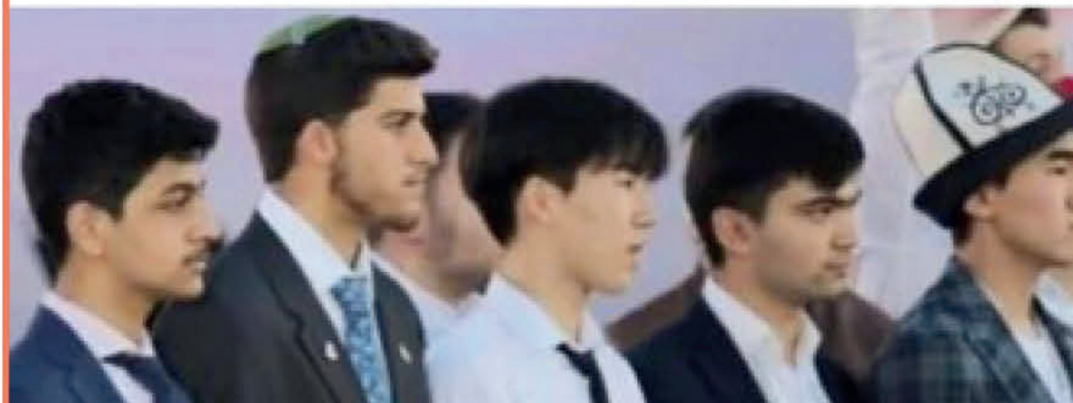
נטע אייגר, נער בכיתה י"א מהקיבוץ, נסע להתחרות בחו"ל באולימפיאדת מנדלייב הבינלאומית בכימיה (אגב, נטע הוא צאצא של הרב עקיבא אייגר שהיה מפורסם בגאונותו).

מישראל נשלחו לתחרות ששת הכימאים הצעירים הטובים במדינה, וביניהם נטע. הוא הצטיין בשני השלבים הראשונים אבל לצערנו מבחן המעבדה השלישי והחשוב נערך בשבת האחרונה.

למרות ההבטחות המוקדמות לאפשר לנטע להיבחן ביום שישי או במוצאי שבת, בפועל לא איפשרו לו לעשות זאת. לדעתנו ישראל צריכה להתעקש על כך כמדיניות רשמית, ולא כטובה פרטית לנטע.

בסופו של דבר, נטע לא ניגש למבחן בשבת. מבחינתנו - הוא עמד במבחן אחר. בקיבוץ ובבית הספר שלו בשדה אליהו מכינים לו קבלת פנים של אלוף העולם. הוא התכונן לתחרות הזאת שלוש שנים תמימות, הוא כימאי מצטיין, והלילה הוא ממריא חזרה לארץ, בלי גביע, אבל עם הרבה אמונה ונאמנות לערכים".

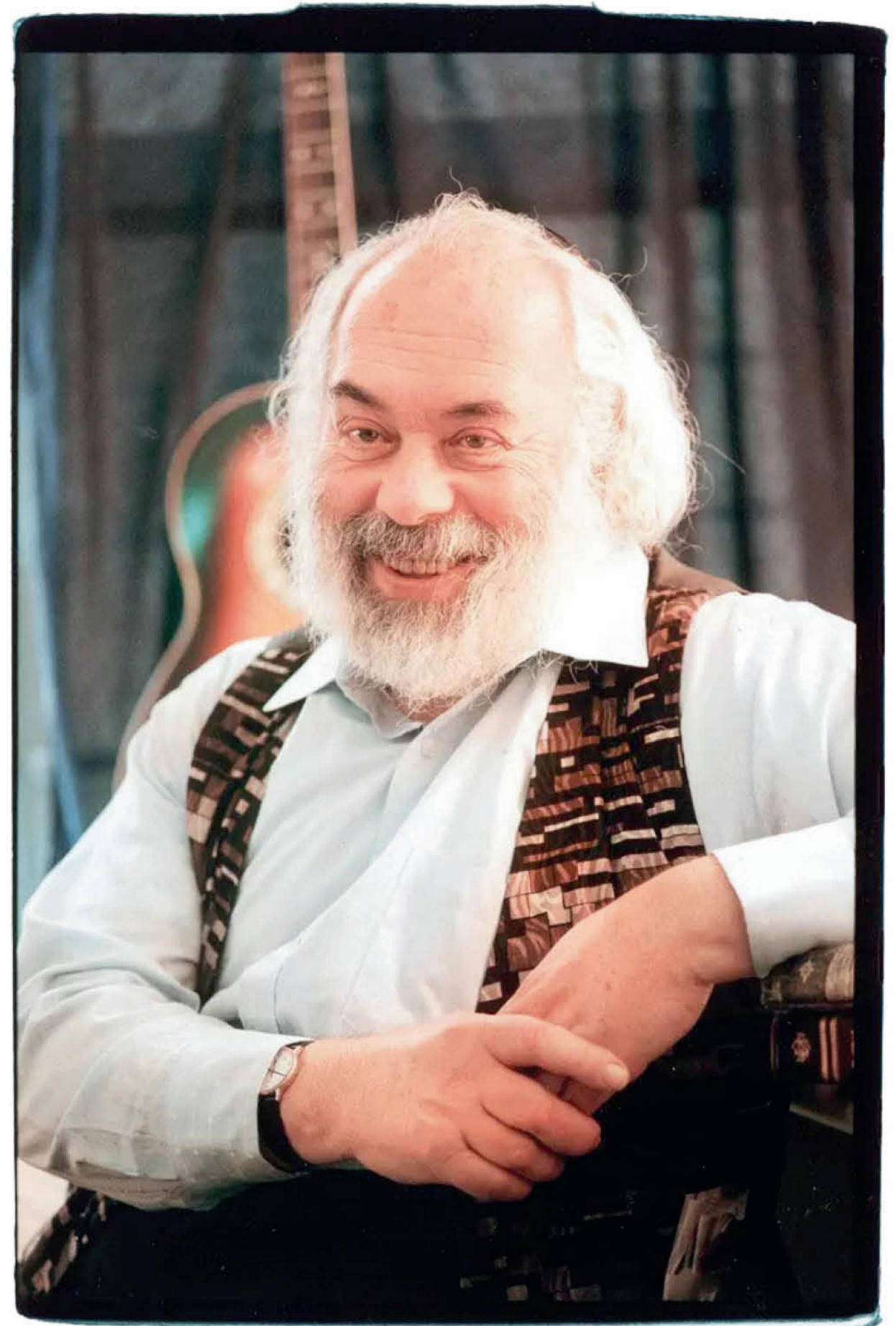
(בתמונה: נטע, עם כיפה, בתחרות)

צידה לדרך... סיפור ליום השבת

סיפור מיוחד ונוגע ללב סיפר רבי שלמה קרליבך.
סיפור על יהודי שהתכונן לשבת במשך כל השבוע.
מוזמנים לשמוע אותו יחד

[קישור](#)

עבודת שולח

OLAMI MENTORSHIP

עזבה
לכל חיסול